

LIGJ
Nr. 15/2022

PËR DISA NDRYSHIME DHE SHTESA NË LIGJIN NR. 105/2016,
“PËR MBROJTJEN E BIMËVE”

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, bëhen këto ndryshime dhe shtesa:

Neni 1

Kudo në ligj emërtimet: “Drejtoria Rajonale e Bujqësisë”, “Shërbimi i Mbrojtjes së Bimëve pranë DRB-së”, “Zonë e Pastër” dhe “Parazit” zëvendësohen përkatësisht me emërtimet “Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve” (AKVMB), “Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve”, “Zonë e Mbrojtur nga Dëmtuesit” dhe “Dëmtues”.

Neni 2

Në nenin 2 bëhen këto ndryshime dhe shtesa:

1. Pika 3 ndryshohet si më poshtë:
 - “3. “Bimë” janë bimët e gjalla ose pjesët e gjalla të bimëve të mëposhtme:
 - a) farat në kuptimin botanik, përveç atyre që nuk janë të destinuara për mbjellje;
 - b) frutat në kuptimin botanik;
 - c) perimet;
 - ç) tuberët, zhardhokët, bulbet, rizomat, rrënjët, nënshartesat, stolonet;
 - d) trungjet, kërcejtë;
 - dh) lulet e prera;
 - e) degët me/ose pa gjethe;
 - ë) pemët e prera që mbajnë gjethe;
 - f) gjethet;
 - g) kulturat e indeve bimore, përfshirë kulturat e qelizave, germplazmët, meristemat, klonet nga organizmat kimerë, materiale të vogla shumëzuese;
 - gj) polenet e gjalla dhe sporet;
 - h) sythat, sythat drunorë, kalemata, shermendet, shartimet.”.
2. Pikat 4, 6 dhe 8 shfuqizohen.
3. Pika 5 ndryshohet si më poshtë:
 - “5. “Certifikatë fitosanitare” është një dokument zyrtar i lëshuar nga agronomi i Autoritetit Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, që vërteton se një dërgesë plotëson kërkesat fitosanitare.”.
4. Në pikën 11, në fund të fjalisë shtohet togfjalëshi: “dhe agronomi i kontrollit zyrtar pranë Autoritetit Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve”.
5. Pas pikës 13, në fund, shtohet pika 13/1 me këtë përmbajtje:
 - “13/1 “Kontrolli zyrtar” është monitorimi, mbikëqyrja, kontrolli dhe inspektimi që kryhet nga agronomi i AKVMB-së ose AKU-së.”.

6. Pika 23 ndryshohet si më poshtë:
- “23. “Dëmtues” është kërpudha, bakteri, virusi, insekti, nematoda, fitoplazma, bima e dëmshme, si dhe çdo organizëm tjetër i dëmshëm ose potencialisht i dëmshëm për bimët, produktet bimore dhe objektet e tjera.”.
7. Në pikën 25 hiqet togfjalëshi “të cilat kalojnë në zonat e pastra”.
8. Në pikën 26, në fund të fjalisë shtohet togfjalëshi “bimët dhe produktet bimore.”.
9. Pika 36 shfuqizohet.
10. Pikat 40 dhe 41 ndryshohen si më poshtë:
- “40. “Zonë” është një territor ose një pjesë e një territori.
41. “Zonë e Mbrojtur nga Dëmtuesit (ZMD)” është një zonë e pastër nga dëmtues të caktuar.”.
11. Pas pikës 41 shtohen pikat: 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 dhe 53, me këtë përmbajtje:
- “42. “Operator profesionist” është çdo person i përfshirë profesionalisht dhe me përgjegjësi ligjore për një ose më shumë aktivitete në lidhje me bimët, produktet bimore dhe objektet e tjera si më poshtë:
- a) mbjelljen;
 - b) shumimin;
 - c) prodhimin, përfshirë rritjen, shumimin dhe mirëmbajtjen;
 - ç) importin, lëvizjen brenda territorit të vendit dhe eksportin;
 - d) vendosjen në treg.
43. “Operator i regjistruar” është operatori profesionist i regjistruar sipas nenit 6/1 të këtij ligji.
44. “Operator i miratuar” është operatori i regjistruar, i miratuar për përdorimin e vulës në ambalazhet dhe paletat prej druri dhe/ose për lëshimin e “Pasaportës bimore”.
45. “Çrrënjosje” është aplikimi i masave fitosanitare për të eliminuar një dëmtues nga një zonë e infektuar.
46. “Kontrollimi i dëmtuesve” është aplikimi i masave fitosanitare përreth zonës së infektuar për të parandaluar përhapjen e një dëmtuesi.
47. “Autoritet kompetent” është struktura përgjegjëse për mbrojtjen e bimëve në ministri.
48. “Zonë e infektuar” është një zonë e cila përfshin të gjitha bimët që njihen se janë të infektuara nga dëmtuesit, të gjitha bimët që tregojnë simptoma infeksioni nga dëmtuesi dhe të gjitha bimët e tjera që mund të infektohen nga dëmtuesi për shkak të afërsisë së tyre me bimët e infektuara ose një burim i njohur prodhimi me bimë të infektuara, ose bimë të rritura nga ky burim.
49. “Zonë sigurie ose zonë tampon” është një zonë përreth ose ngjitur me një zonë të kufizuar zyrtarisht për qëllime fitosanitare, në mënyrë që të minimizohet mundësia e përhapjes së dëmtuesit të synuar në/ose jashtë zonës së kufizuar, e cila u nënshtrohet masave fitosanitare ose kontrolleve të tjera, nëse është e nevojshme.
50. “Zonë e shënuar” është zona e infektuar së bashku me zonën e sigurisë.
51. “Regjistri zyrtar” është regjistri ku regjistrohen operatorët profesionistë dhe operatorët e miratuar.
52. “Agjent i kontrollit biologjik” është një organizëm natyror, antagonist ose konkurrent ose një organizëm tjetër, i cili përdoret për kontrollin e dëmtuesve.
53. “Diagnoza e dëmtuesve” është procesi i zbulimit dhe identifikimit të një dëmtuesi.”.

Neni 3

Në nenin 4, pikat 2 dhe 3 ndryshohen si më poshtë:

“2. Autoriteti Kombëtar i Ushqimit është përgjegjës për administrimin dhe kontrollin në Pikat e Inspektimit Kufitar dhe kryerjen e kontrolleve brenda vendit, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe të akteve nënligjore që rrjedhin prej tij.

3. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve është përgjegjës për kontrollin zyrtar të shëndetit të bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera, si dhe për kontrollin e përdorimit të produkteve të mbrojtjes së bimëve, objekt i këtij ligji. Organizimi dhe funksionimi i tij përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit.”.

Neni 4

Në nenin 5, në pikën 1.1, pas shkronjës “c” shtohet shkronja “ç” me këtë përmbajtje:

“ç) të hartojë protokollat diagnostike të dëmtuesve në gjuhën shqipe, sipas protokolleve të Konventës Ndërkombëtare të Mbrojtjes së Bimëve (IPPC) dhe Organizatës Evropiane dhe Mesdhetare për Mbrojtjen e Bimëve (EPPO), të cilat miratohen me urdhër të ministrit.”.

Neni 5

Pas nenit 6 shtohet neni 6/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 6/1

Regjistri i operatorëve profesionistë

Regjistri i operatorëve profesionistë mbahet në AKVMB. Format, kriteret dhe procedura e regjistrimit përcaktohen me udhëzim të ministrit.”.

Neni 6

Në nenin 7 bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

1. Titulli i nenit bëhet “Detyrimi për kontrollin e dëmtuesve”.

2. Pika 2 ndryshohet si më poshtë:

“2. Lëvizja e bimëve për mbjellje brenda territorit të Republikës së Shqipërisë bëhet vetëm nëse ato janë të pajisura me “Pasaportë bimore”.”.

3. Në pikën 5 togfjalëshi “Certifikatë fitosanitare ose” hiqet.

4. Pika 6 ndryshohet si më poshtë:

“6. Kur prania e një dëmtuesi karantinor konfirmohet zyrtarisht në territorin e Republikës së Shqipërisë, ministri me urdhër miraton planin e veprimit ku përcaktohen masat për çrrënjosjen e këtij dëmtuesi.”.

5. Pika 7 ndryshohet si më poshtë:

“7. Ministri me urdhër miraton Planin e Monitorimit për dëmtuesit.”.

6. Pas pikës 7 shtohen pikat 8 dhe 9, me këtë përmbajtje:

“8. Ministri me urdhër miraton procedurat e marrjes së mostrave.

9. Ministri me urdhër miraton Planin e Monitorimit të mbetjeve të pesticideve.”.

Neni 7

Në nenin 9, në pikën 1, togfjalëshi “Certifikatë fitosanitare” zëvendësohet me togfjalëshin “Pasaportë bimore”.

Neni 8

Në nenin 10, pas pikës 3, shtohen pikat 4 dhe 5 me këtë përmbajtje:

“4. Miratimi i Planit të Veprimit (PV) dhe Ushtrimeve të Simulimit bëhet me urdhër të ministrit.

5. Lista e zonave të mbrojtura, e bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera, si dhe kërkesat përkatëse për të hyrë dhe lëvizur në këto zona përcaktohen në rregulloren e miratuar sipas pikës 3, të nenit 14 të këtij ligji.”.

Neni 9

Në nenin 11 bëhen ndryshimet e mëposhtme:

1. Në pikën 1, në fund të fjalisë fjala “dezinfektim” zëvendësohet me togfjalëshin “për qëllime trajtimi dhe vulosjeje, sipas përcaktimeve të pikës 4 të këtij neni”.

2. Pika 2 ndryshohet si më poshtë:

“2. Materiali i ambalazhit dhe i paletave prej druri lejohet të hyjë dhe të lëvizë brenda territorit të Republikës së Shqipërisë vetëm nëse plotëson rregullat dhe masat e përcaktuara në rregulloren e miratuar sipas pikës 4 të këtij neni.”.

3. Në pikën 3 pas togfjalëshit “çdo ngarkesë ” shtohet togfjalëshi “në import”.

Neni 10

Neni 12 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 12

Pasaporta bimore

1. Bimët, produktet bimore dhe objektet e tjera lejohen të lëvizin brenda territorit të Republikës së Shqipërisë të shoqëruara me “Pasaportë bimore”.

2. “Pasaporta bimore” lëshohet nga operatori i miratuar, pasi plotësohen kushtet dhe kriteret e miratuara, sipas pikës 5 të këtij neni.

3. Operatori i miratuar lëshon “Pasaportë bimore” vetëm për bimët për të cilat ai është përgjegjës. Ky proces mbikëqyret nga Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

4. Përfundimisht nga pika 3 e këtij neni, “Pasaportë bimore” lëshohet nga Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, në të gjitha rastet, kur nuk ka operatorë të miratuar.

5. Ministri me urdhër përcakton procedurën, kushtet dhe kriteret që duhet të plotësojë një operator për t’u miratuar për lëshimin e “Pasaportës bimore”, si dhe rastet e heqjes së miratimit.

6. Lista e bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera për të cilat kërkohet një “Pasaportë bimore” përcaktohen në rregulloren e miratuar sipas pikës 3, të nenit 14, të këtij ligji.”.

Neni 11

Titulli i kreut IV ndryshohet dhe bëhet “Shërbimi dhe inspektimi fitosanitar”.

Neni 12

Neni 14 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 14

Detyrimi për inspektimin dhe kontrollin fitosanitar

1. Importi dhe kalimi tranzit i bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera në territorin e Republikës së Shqipërisë bëhen në pikat kufitare të hyrjes ku funksionon kontrolli fitosanitar dhe i nënshtrohen inspektimit.

2. Inspektori i kontrollit fitosanitar është pjesë e grupit të punonjësve doganorë që marrin kontaktin e parë me mjetet që transportojnë bimë, produkte bimore, PMB dhe objekte të tjera.

3. Ministri miraton me rregullore masat mbrojtëse kundër dëmtuesve të bimëve.

4. Ndalohet importi, eksporti dhe kalimi tranzit i bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera të infektuara me dëmtues karantinorë, të përcaktuar sipas pikës 3 të këtij neni.

5. Ndalohet importi dhe lëvizja e bimëve për mbjellje brenda territorit të Republikës së Shqipërisë nëse prania e dëmtuesve jokarantinorë të rregulluar ose simptomat e shkaktuara nga dëmtues jokarantinorë të rregulluar janë mbi kufijtë kritikë, të përcaktuar sipas pikës 3 të këtij neni.

6. Lejohet importi, eksporti dhe përdorimi i agentëve të kontrollit biologjik, që janë pjesë e listës, sipas pikës 7 të këtij neni.

7. Lista e agentëve të kontrollit biologjik në territorin e Republikës së Shqipërisë përcaktohet me urdhër ministri.

8. Tarifat e shërbimit për kontrollin fitosanitar në pikat e kalimit kufitar ku funksionon kontrolli fitosanitar dhe për kontrollin e shëndetit të bimëve në territorin e Republikës së Shqipërisë përcaktohen me udhëzim të përbashkët të ministrit të bujqësisë dhe financave. Në rastin e marrëveshjeve ndërkombëtare dypalëshe ose shumëpalëshe, mund të mos aplikohen tarifa.

9. Në rastin e marrëveshjeve ndërkombëtare dypalëshe ose, kontrolli dhe inspektimi fitosanitar, sipas këtij neni, për importin e bimëve, produkteve bimore dhe objekteve të tjera kryhet jashtë pikës kufitare të hyrjes, në terminalin e doganës.”.

Neni 13

Në nenin 15 bëhen këto ndryshime dhe shtesa:

1. Pikat 1, 2 dhe 3 ndryshohen si më poshtë:

“1. Operatorët profesionistë, kur vërejnë ose dyshojnë për një dëmtues karantinor të pahasur më parë në një zonë, ose për shtimin masiv të një dëmtuesi, janë të detyruar të njoftojnë menjëherë Autoritetin Kombëtar të Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve.

2. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve mund të vendosë që njoftimi i përmendur në pikën 1 të këtij neni të mos kërkohet kur një dëmtues specifik është hasur në atë zonë. Në këtë rast informohen operatorët profesionistë për këtë vendim.

3. Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, pas përcaktimit të parregullsisë apo dëmtuesve ose shfaqjes së një dëmtuesi karantinor, njofton menjëherë autoritetin kompetent. Në rastet e përcaktimit të parregullsisë apo dëmtuesve ose shfaqjes së një dëmtuesi karantinor në zona të shpallura të mbrojtura sipas legjislacionit në fuqi të zonave të mbrojtura, njofton edhe strukturën përgjegjëse që mbulon fushën e zonave të mbrojtura.”.

2. Pas pikës 3, shtohen pikat 4 dhe 5 me këtë përmbajtje:

“4. Inspektori i kontrollit fitosanitar në pikën e inspektimit kufitar, pas përcaktimit të parregullsisë apo dëmtuesit në ngarkesat që janë objekt inspektimi fitosanitar në import, njofton autoritetin kompetent të vendit të origjinës dhe autoritetin kompetent.

5. Rregullat dhe formati për mënyrën e njoftimit përcaktohen me udhëzim të ministrit.”.

Neni 14

Neni 16 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 16

Shpallja e zonës së shënuar

1. SPMB-ja përgatit masat për kufizimin e përhapjes së dëmtuesit karantinor deri në çrrënjosjen e tij në zonën përkatëse dhe i propozon ministrit miratimin e këtyre masave dhe shpalljen e kësaj zone si zonë të shënuar.

2. Shpallja e zonës së shënuar dhe masat për kufizimin e përhapjes së dëmtuesit karantinor përcaktohen me urdhër të ministrit dhe u njoftohen organeve të vetëqeverisjes vendore dhe operatorëve profesionistë.”.

Neni 15

Në nenin 18 bëhen ndryshimet e mëposhtme:

1. Në pikën 1, në shkronjat “a” dhe “b”, togfjalëshi “të përcaktuara nga legjislacioni në fuqi në Republikën e Shqipërisë” hiqet.

2. Pika 3 ndryshohet si më poshtë:

“3. Format i dhe përmbajtja e certifikatave fitosanitare, ku përcaktohet edhe qëllimi i përdorimit, janë të përcaktuara në rregulloren sipas pikës 3, të nenit 14, të këtij ligji.”.

Neni 16

Në nenin 19, në fund të pikës 5 shtohet togfjalëshi “sipas propozimit të strukturës përgjegjëse për mbrojtjen e bimëve”.

Neni 17

Në nenin 28, në pikën 1 bëhen këto ndryshime:

1. Shkronja “b” ndryshon si më poshtë:

“b) gjobë 50 000 lekë në rastet kur veprohet në kundërshtim me nenin 6/1; me pikën 2, të nenit 7; pikën 1, të nenit 10; nenin 11; pikën 1, të nenit 12; pikat 4, 5 dhe 6, të nenit 14; pikën 1, të nenit 17 dhe pikën 4, të nenit 22, të këtij ligji;”.

2. Shkronja “c” ndryshon si më poshtë:

“c) gjobë 100 000 lekë në rastet kur veprohet në kundërshtim me pikat 2 e 6, të nenit 20; nenin 21; pikat 2 e 3, të nenit 23 dhe pikën 4, të nenit 24, të këtij ligji;”.

Neni 18

1. Ngarkohet ministri përgjegjës për bujqësinë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të nenit 5, pika 1.1, shkronja “ç”; nenit 6/1; nenit 7, pikat 6, 7, 8 dhe 9; nenit 10, pika 4; nenit 12, pika 5; nenit 14, pikat 3 dhe 7; nenit 15, pika 5, dhe nenit 16, pika 2, të ligjit.

2. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda një viti pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktin nënligjor në zbatim të nenit 12 të ligjit.

Neni 19

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 3.2.2022.

Shpallur me dekretin nr.13493, date 25.2.2022, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Ilir Meta.

